

อิทธิพลของความสามารถของการเป็นผู้ประกอบการและการอยู่รอดของธุรกิจ
ต่อความยั่งยืนของกิจการ: หลักฐานจากการประกอบกิจการ
การเกษตรเชิงพาณิชย์ ในภาคเหนือของประเทศไทย

The Influence of Entrepreneurial Capability and Business Survival
on Firm Sustainability: Evidence from Commercial
Agricultural Business in Northern Thailand

ปิยะวรรณ คัมภูยาติ
Piyawan Khumyat

Article History

Receive: March 1, 2024

Revised: April 5, 2024

Accepted: April 9, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอิทธิพลของความสามารถของการเป็นผู้ประกอบการต่อความอยู่รอดของธุรกิจและความยั่งยืนของการประกอบกิจการการเกษตรเชิงพาณิชย์ วิธีดำเนินการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ แบบจำลองทางทฤษฎีความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการ ประชากรคือ เกษตรกรผู้ประกอบการเกษตรเชิงพาณิชย์ในภาคเหนือจำนวน 1,946 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสำรวจทางไปรษณีย์ที่การตอบกลับ 585 คน อัตราตอบกลับร้อยละ 30.06 การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นแบบกำลังสองน้อยที่สุด ผลการวิจัยพบว่า 1) ความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการ คือ ความสามารถในการรับรู้โอกาส ความสามารถในการประสานงานเชิงสัมพันธ์ ความสามารถในการสร้างแนวคิด ความสามารถในการจัดองค์กร และ ความสามารถในการวิเคราะห์ความเสี่ยง ส่งผลต่อการอยู่รอดของธุรกิจ และ ความยั่งยืนของกิจการในเชิงบวก 2) การอยู่รอดของธุรกิจส่งผลเชิงบวกต่อความยั่งยืนของกิจการ ในเชิงบวก ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัยเชิงทฤษฎีคือการบูรณาการมุมมองการเป็นผู้ประกอบการที่อธิบายลักษณะและการพัฒนาความสามารถของความเป็นผู้ประกอบการ ประโยชน์เชิงการนำไปประยุกต์ใช้คือสำหรับการออกแบบโมเดลธุรกิจให้มีความเป็นพลวัตนั้นและทำให้ทราบถึงความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการในแต่ละบริบทของธุรกิจ

คำสำคัญ : ความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการ ; ความสามารถในการรับรู้โอกาส ; ความสามารถในการประสานงานเชิงสัมพันธ์ ; ความสามารถในการสร้างแนวคิด ; ความสามารถในการจัดองค์กร ; ความสามารถในการวิเคราะห์ความเสี่ยง ; การอยู่รอดของธุรกิจ ; ความยั่งยืนของกิจการ

ABSTRACT

The purpose of this research is to study the influence of entrepreneurial capability on business survival and the firm sustainability of commercial agricultural businesses. A theoretical model of entrepreneurial capability through quantitative research. The population consisted of 1,946 entrepreneurs in commercial and agricultural businesses in the northern region. The questionnaire was used to collect data through a postal survey with 585 responses, which was a 30.06% response rate. The statistic used in data analysis was ordinary least squares regression analysis. The results reveal that 1) entrepreneurial capability consisting of opportunity sensing capability, relational coordination capability, idea generation capability, organizing capability, risk analysis capability have a positive effect on business survival and firm sustainability, and 2) business survival has a positive influence on firm sustainability. The theoretical research contribution is the integration of an entrepreneurial perspective that explains the characteristics and development of entrepreneurial capabilities. The practical research contribution is designing dynamic business models and realizing entrepreneurial viability in specific business contexts.

Keywords : Entrepreneurial Capability ; Opportunity Sensing Capability ; Relational Coordination Capability ; Idea Generation Capability ; Organizing Capability ; Risk Analysis Capability ; Business Survival ; Firm Sustainability

บทนำ

การดำเนินธุรกิจในปัจจุบันพบกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทำให้กิจการจะต้องปรับตัวอย่างรวดเร็วตามไปด้วยเพื่อความอยู่รอดของกิจการและความต้องการในระยะยาวที่การบรรลุความยั่งยืน และในเชิงทฤษฎีที่ความสามารถหรือสมรรถนะในการเป็นผู้ประกอบการให้แนวทางสำหรับการปฏิบัติสำหรับผู้ประกอบการไว้บางประการ เมื่อธุรกิจต้องเผชิญกับความผันผวน ความไม่แน่นอน ความซับซ้อน และความคลุมเครือ (Murugan, Rajavel, Aggarwal and Singh, 2020) สำหรับประเด็นความสามารถของกิจการในการประกอบการอธิบายได้ด้วยทฤษฎีขีดความสามารถ แต่ประเด็นความสามารถของกิจการค่อนข้างขาดแนวทางปฏิบัติสำหรับกิจการ โดยเฉพาะกิจการธุรกิจที่เพิ่งเริ่มต้นดำเนินการซึ่งส่วนใหญ่จะขาดกลยุทธ์ที่มีการตอบสนองที่มีประสิทธิภาพในสภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงเสมอจึงส่งผลให้ธุรกิจที่เริ่มประกอบกิจการเสี่ยงต่อความล้มเหลวสูง (Hongjia et al., 2022)

เมื่อกล่าวถึงกิจการด้านการเกษตรกรรมซึ่งเป็นส่วนสำคัญของเศรษฐกิจโลกและมีบทบาทสำคัญในประเทศกำลังพัฒนา โดยการเจริญเติบโตของผู้ประกอบการการเกษตรมีความต้องการเช่นเดียวกับการประกอบการธุรกิจอื่นๆ ที่ต้องการสร้างรายได้เพิ่มขึ้นจากธุรกิจที่ตนเองประกอบการและเช่นเดียวกันผู้ประกอบการที่ต้องการจะดำเนินธุรกิจต่อไปได้โดยต้องไม่สร้างภาระและความเสี่ยงเพิ่มเติม ซึ่งผู้ประกอบการเกษตรเชิงพาณิชย์ต้องมีความเชี่ยวชาญในการดำเนินการทางเกษตรกรรมแล้ว ยิ่งกว่านั้นผู้ประกอบการการเกษตรจำเป็นต้องมีคุณลักษณะของความเป็นผู้ประกอบการธุรกิจร่วมด้วย โดยบทบาทและความสามารถของความเป็นผู้ประกอบการเป็นบทบาทสำคัญในการพัฒนาธุรกิจและเพิ่มศักยภาพให้กับกิจการที่ความสามารถในการปรับใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อการประกอบการด้านการเกษตรเชิงพาณิชย์ได้ดียิ่งขึ้น (Sachitra and Padmini, 2021) กิจการที่มีทรัพยากรและมีความสามารถของความเป็นผู้ประกอบการเกษตรที่พร้อมจะมีผลต่อการดำเนินงานที่จะประสบความสำเร็จในการประกอบกิจการ และสำหรับภาวะเศรษฐกิจการเกษตรในประเทศไทยไตรมาส 3 ในปี 2566 ขยายตัวร้อยละ 0.5 (Agricultural Development Policy and Planning Division, Office of Agricultural Economics, 2023) อย่างไรก็ตามในปัจจุบันหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกิจการด้านการเกษตรและเกษตรกรพยายามรับมือกับการเปลี่ยนแปลงโดยนำข้อมูลความรู้และเทคโนโลยีมาใช้ในการประกอบการการเกษตรและการเกษตรเชิงพาณิชย์ แต่ยังมีข้อจำกัดสำหรับการบริหารกิจการเกษตรเชิงพาณิชย์ เช่น การขาดแคลนทุนสำหรับการปรับเปลี่ยนและการพัฒนา การดำเนินงาน ดังนั้นหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องได้มีการดำเนินโครงการต่างๆ หลากหลายโครงการเพื่อสนับสนุนและพัฒนาเกษตรกรสู่ความเป็นผู้ประกอบการอย่างมืออาชีพ อาทิ การเชื่อมโยงเครือข่ายผู้ประกอบการ

ด้านการเกษตรกับผู้บริโภคโดยตรงผ่านโลกออนไลน์ การจัดทำแผนพัฒนาสินค้าเกษตรเชิงพาณิชย์ การบริหารจัดการแรงงาน การส่งเสริมการแปรรูปผลผลิตในท้องถิ่น ซึ่งโครงการเหล่านี้จะนำไปสู่การยกระดับสินค้าเกษตรรวมถึงคุณภาพชีวิต และความมั่นคงในอาชีพของเกษตรกรไทย (Bureau Of Rice Production Extension, Ministry of Agriculture and Cooperatives, 2023)

จากการที่ภาครัฐมีโครงการสนับสนุนและพัฒนาเกษตรกรสู่ความเป็นผู้ประกอบการหลากหลายโครงการและมีความต้องการให้การดำเนินการนั้นบรรลุเป้าหมายที่การพัฒนาเกษตรกรปรารถนา (Smart Farmer) และเกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer) ซึ่งการศึกษาวิจัยครั้งนี้มุ่งความสนใจในประเด็นของความสามารถของการเป็นผู้ประกอบการส่งผลต่อการประกอบกิจการการเกษตรเชิงพาณิชย์อย่างไร สำหรับการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความสามารถของการเป็นผู้ประกอบการไม่ใช่ประเด็นใหม่ในงานวิจัยด้านบริหารธุรกิจ แต่สำหรับบริบทของผู้ประกอบการการเกษตรในประเทศไทยสามารถกล่าวได้ว่ามีการศึกษาที่ยังไม่กว้างขวางมากนัก การศึกษาค้นคว้าได้นำเสนอปรากฏการณ์ใหม่และบริบทที่หลากหลายเพิ่มขึ้นของมิติความสามารถของการเป็นผู้ประกอบการ โดยพิจารณาความสามารถของการเป็นผู้ประกอบการที่มีความจำเป็นต่อการดำเนินกิจการ ประกอบด้วยความสามารถทั้ง 5 ด้าน คือ ความสามารถในการรับรู้โอกาส ความสามารถในการประสานงานเชิงสัมพันธ์ ความสามารถในการสร้างแนวคิด ความสามารถในการจัดองค์กร และ ความสามารถในการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่ความสามารถเหล่านี้ล้วนทำให้เกิดการอยู่รอดของธุรกิจและความยั่งยืนของกิจการ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาอิทธิพลของความสามารถของการเป็นผู้ประกอบการที่มีต่อการอยู่รอดของธุรกิจและความยั่งยืนของกิจการของการประกอบกิจการการเกษตรเชิงพาณิชย์
2. เพื่อศึกษาอิทธิพลของการอยู่รอดของธุรกิจที่มีต่อความยั่งยืนของกิจการของการประกอบกิจการการเกษตรเชิงพาณิชย์

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความสามารถของการเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurial Capability) สามารถอธิบายได้ทั้งในเชิงทฤษฎี (การศึกษาทางวิชาการ) และการปฏิบัติ (การมีส่วนร่วมดำเนินการของผู้ประกอบการ) ยิ่งไปกว่านั้นถ้าบุคคลใดสามารถสร้างความสามารถในการลงทุนร่วมในรูปแบบการใช้สติปัญญาเข้ามาเกี่ยวข้องมากเท่าใด ความสามารถหรือศักยภาพของความเป็นผู้ประกอบการก็จะยิ่งมากขึ้นเท่านั้น ดังที่กล่าวว่า “ผู้ประกอบการไม่ใช่สภาวะการดำรงอยู่ที่คงที่” และรูปแบบนี้แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนถึงการพัฒนาความฉลาดทางปัญญาที่สามารถส่งต่อไปยังพฤติกรรมที่ผู้ประกอบการแสดงออกได้ ซึ่งเป็นจุดเน้นในบทบาทของการเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurship) ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ที่มุ่งเน้นการดำเนินการที่ต้องการขับเคลื่อนสภาพแวดล้อมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจจากตัวผู้ประกอบการเป็นหลัก (Jafari-Sadeghi, Dutta, Ferraris and Giudice, 2020) และประเด็นที่การศึกษาด้านการเป็นผู้ประกอบการถูกมองว่าเป็นสาขาวิชาที่มีญาณวิทยา (Epistemology) ที่มีความยากในการเข้าใจ เพราะการศึกษากการเป็นผู้ประกอบการได้แยกสาขาในการศึกษาทั้งทางด้านสังคมและวิทยาศาสตร์ที่แตกต่างกันออกไป ได้แก่ การศึกษาด้านการจัดการและองค์กร ด้านเศรษฐศาสตร์ ด้านสังคมวิทยา ด้านกฎหมาย และด้านวิทยาศาสตร์ โดยสิ่งที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ล้วนเกี่ยวข้องกับความรู้ความเข้าใจ สำหรับการศึกษาวิจัยในปัจจุบันพบการมุ่งเน้นในการศึกษาวิจัยไปที่ปัจจัยทางสังคม มนุษย์ และเทคโนโลยีที่หลากหลายเพิ่มขึ้น ซึ่งส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และประสิทธิภาพของการเป็นผู้ประกอบการ แต่เนื่องจากไม่มีญาณวิทยาที่เป็นที่ยอมรับและไม่มีความเห็นพ้องต้องกันเกี่ยวกับที่มา กระบวนการ ผลลัพธ์ และผลกระทบที่เกิดจากคุณลักษณะของผู้ประกอบการมีความสามารถด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์โดยตรง (Alijani, 2020) อย่างไรก็ตาม ความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการสามารถอธิบายได้จากการพัฒนาพฤติกรรมที่มีความกล้าได้กล้าเสีย มีคุณลักษณะที่เหมาะสมที่การมีทักษะและความสามารถ เช่น ความคิดสร้างสรรค์ การสื่อสาร การแก้ปัญหา การตัดสินใจ การแสวงหาโอกาส ความเป็นอิสระ ความมั่นใจในตนเอง และกระบวนการรับรู้โอกาส ซึ่งถือเป็นองค์ประกอบสำคัญในการเป็นผู้ประกอบการ (Towers, Santoso, Sulkowski and Jameson, 2020) สำหรับการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความสามารถของการเป็นผู้ประกอบการในบริบทการประกอบกิจการการเกษตรเชิงพาณิชย์ในประเทศไทย ซึ่งผู้ประกอบการด้านการเกษตรเป็นสาขาที่กำลังเติบโตและส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์และทำความเข้าใจเกี่ยวกับกลยุทธ์ของผู้ประกอบการด้านการเกษตร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นของการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงหรือการหยุดชะงักทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยีที่อุตสาหกรรมภาคการเกษตรจะต้องเผชิญ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีความ

เข้าใจที่ดีขึ้นเกี่ยวกับพลวัตของความเป็นผู้ประกอบการทางการเกษตรเชิงพาณิชย์ จากมุมมองเชิงทฤษฎีของผู้ประกอบการ นอกเหนือจากมุมมองสังคมวิทยาและเศรษฐศาสตร์ด้านการเกษตร การทบทวนวรรณกรรมจึงระบุประเด็นหลักที่ต้องการศึกษาวิจัยส่วนหนึ่งที่จะตอบสนองความต้องการในการตรวจสอบกระบวนการของการเป็นผู้ประกอบการในภาคเกษตรกรรม และการทำความเข้าใจ ในการดำเนินการของผู้ประกอบการด้านการเกษตร ตลอดจนผลกระทบทางธุรกิจต่อทิศทางของผู้ประกอบการ (Cheriet, Messeghem, Lagarde and McElwee, 2020) ดังนั้นงานวิจัยครั้งนี้ พิจารณาดังต่อไปนี้ประกอบของความสามารถของการเป็นผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับการประกอบการธุรกิจเกษตรเชิงพาณิชย์เป็นหลัก ดังนี้

ความสามารถในการรับรู้โอกาส

ความสามารถในการรับรู้โอกาส (Opportunity Sensing Capability) คือ คุณสมบัติของการเป็นผู้ประกอบการ ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการภายในขอบเขตของกิจการด้วยการตีความการได้รับโอกาสทางธุรกิจผ่านประสบการณ์ทางธุรกิจและการสื่อสารของผู้ประกอบการ โดยแนวคิดที่สำคัญคือการรับรู้โอกาสเกี่ยวกับการก่อตัวของความเชื่อส่วนตัวว่าโอกาสทางธุรกิจที่มีอยู่นั้นจะมีผลต่อการประสบความสำเร็จในการดำเนินการทางธุรกิจได้ง่ายมากขึ้น (Dias and Lages, 2021) โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อ ต้องเผชิญกับความไม่แน่นอนด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งกิจการต่างๆ จะต้องเปิดรับการเปลี่ยนแปลง จึงจำเป็นต้องมีความสามารถในการมองหาวิธีแก้ปัญหาและรูปแบบการตัดสินใจที่กว้างขึ้น ตลอดจนการเปิดรับมุมมองจากภายนอกมากขึ้น (Asseraf, Lages and Shoham, 2019) การวัดความสามารถในการรับรู้โอกาสมุ่งเน้นไปที่การตรวจสอบสภาพแวดล้อมเป็นสำคัญ โดยแนวคิดนี้แสดงออกมาที่กระบวนการวิเคราะห์ผ่านประสบการณ์ทางธุรกิจและการสื่อสารขององค์กร (Dias and Lages, 2021)

ความสามารถในการประสานงานเชิงสัมพันธ์

ความสามารถในการประสานงานเชิงสัมพันธ์ (Relational Coordination Capability) คือคุณลักษณะของการเป็นผู้ประกอบการในการสร้างประสิทธิภาพด้วยกระบวนการวิเคราะห์และการเรียนรู้ผ่านความสัมพันธ์กับลูกค้า ซึ่งจะขึ้นอยู่กับ การสื่อสารที่ช่วยในการดำเนินการของกิจการ ความสามารถในการจัดระเบียบสินทรัพย์ และการรับทราบถึงประเด็นความ เกี่ยวข้องกับการดำเนินการและการจัดการที่ช่วยให้สามารถดูดซับความรู้และวิธีการในการสร้างสะพานเชื่อมระหว่างโอกาส ภายนอกและการดำเนินงานภายในได้เป็นอย่างดี (Pinheiro et al., 2021) โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อการดำเนินการมีความ ซับซ้อนเพิ่มขึ้นจึงต้องพึ่งพาอาศัยระหว่างกิจการกับผู้เกี่ยวข้องมากขึ้น จึงจำเป็นต้องอาศัยการสื่อสารและการประสานงาน ผ่านบทบาทของความเป็นผู้ประกอบการในภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุผลตามที่ต้องการ (Bolton, Logan and Gittell, 2021) และในปัจจุบัน ตลาดที่มีการแข่งขันสูงและมีความเป็นสากลมากขึ้น กิจการต่าง ๆ จึงจำเป็นต้องมีการ เพิ่มความสามารถในการแข่งขัน ปกป้องตลาด และแสวงหาแหล่งในการดำเนินธุรกิจที่ดีกว่า และในเวลาเดียวกันกิจการจะต้อง พิจารณาถึงอิทธิพลของการแข่งขันในอุตสาหกรรมของตนเองด้วย ดังนั้นความสามารถในการประสานความร่วมมือจึงมี ความสำคัญมากขึ้นเรื่อยๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับธุรกิจขนาดย่อมและขนาดเล็กที่ยังมีความพร้อมน้อยกว่าธุรกิจขนาดใหญ่ (Davcik, Cardinali, Sharma and Cedrola, 2021)

ความสามารถในการสร้างแนวคิด

ความสามารถในการสร้างแนวคิด (Idea Generation Capability) คือทักษะของการเป็นผู้ประกอบการในการสร้าง แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจที่บทบาทเชิงกลยุทธ์ที่แนวคิดนั้นเป็นสินทรัพย์ที่จับต้องไม่ได้ กล่าวคือ ความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการในการสร้างสรรค์แนวคิดและความสามารถในการพัฒนาแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการ การแก้ปัญหา ในที่ทำงานหรือสถานประกอบการ การสร้างนวัตกรรม และสร้างแนวคิดในการจัดการที่มีความท้าทายในการประกอบธุรกิจ ดังนั้นความสามารถในการสร้างแนวคิดคือการสร้างแนวคิดที่มีความแปลกใหม่และมีผลต่อความสามารถในการแข่งขันและ อยู่รอดของกิจการ (Wahyono, 2020) ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการสร้างคุณค่า การสร้างแนวคิด และประสิทธิภาพ ในการพัฒนาธุรกิจใหม่ๆ เกิดจากความสามารถในการสร้างคุณค่าร่วมกัน ซึ่งจะมีอิทธิพลอย่างมากต่อการสร้างแนวคิด ภายนอกและการสร้างแนวคิดภายในที่ใช้ประโยชน์จากกระบวนการสร้างคุณค่าร่วมกันจนเกิดเป็นการสร้างแนวคิดใหม่ ที่สร้างสรรค์ (Taghizadeh, Rahman College and Marimuthu, 2019) ยิ่งกว่านั้นความเชี่ยวชาญเฉพาะทางและ ประสิทธิภาพในการสร้างแนวคิดผ่านการประสานงานและความน่าเชื่อถือของผู้ประสานงานทำให้เกิดประสิทธิภาพในการสร้าง แนวคิดใหม่มากยิ่งขึ้น (Wang, Zhou and Xin, 2024)

ความสามารถในการจัดองค์กร

ความสามารถในการจัดองค์กร (Organizing Capability) คือศักยภาพในการออกแบบแนวทางการปฏิบัติในการสร้างวิธีการที่จะนำพาองค์กรหรือกิจการไปสู่การดำเนินการที่มีประสิทธิภาพ โดยที่กิจการจะได้รับการวางแผนในการดำเนินการขององค์กร ประกอบด้วยส่วนต่างๆ เช่น กลยุทธ์ ทรัพยากรมนุษย์ โครงสร้าง และกระบวนการจัดการ ยิ่งไปกว่านั้นสำหรับการออกแบบองค์กรรวมถึงปรัชญา ค่านิยม ความเชื่อ ความเป็นผู้นำ และการตัดสินใจ ซึ่งเป็นคุณลักษณะของผู้ประกอบการจะต้องมีและจะต้องเผชิญหน้ากับความท้าทายในการออกแบบองค์กร เช่น การจัดแนวทางหรือวิธีการในการจูงใจบุคคล การกำกับดูแล และการตัดสินใจ เพื่อให้การดำเนินการของกิจการมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น และสามารถแข่งขันทางธุรกิจได้เสมอ (Bocken and Geradts, 2020) ดังนั้นการสร้างความสามารถได้เปรียบทางการแข่งขันกิจการจะต้องสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ โดยใช้ความสามารถและทรัพยากรของตนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการดำเนินธุรกิจ และในปัจจุบันความสามารถในการแข่งขันมีความสำคัญต่อความสำเร็จของกิจการเพราะทรัพยากรเพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอ จึงจำเป็นที่กิจการต้องมีโครงสร้างและระบบที่ดีสามารถใช้เป็นความได้เปรียบทางการแข่งขันที่ได้ (Feng, Sun, Chen and Gao, 2020) ดังนั้น ความสามารถในการจัดองค์กรเป็นความสามารถในการปฏิบัติงานที่การประสานกันในการใช้ทรัพยากรขององค์กรเพื่อให้บรรลุผลเฉพาะที่องค์กรต้องการ (Samadi, Mirnezami and Khargh, 2023)

ความสามารถในการวิเคราะห์ความเสี่ยง

ความสามารถในการวิเคราะห์ความเสี่ยง (Risk Analysis Capability) คือความสามารถของการเป็นผู้ประกอบการในการในการระบุสิ่งที่อาจเกิดขึ้นและมีผลกระทบต่อการทำงานของกิจการโดยรวม ตลอดจนถึงการรักษาความเหมาะสมของกิจกรรมที่เกิดขึ้นเมื่อต้องเผชิญกับสิ่งที่ไม่คาดคิดซึ่งคือความเสี่ยงที่เกิดขึ้น โดยที่ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจำเป็นจะต้องถูกระบุและเชื่อมโยงกับทุกกิจกรรมทางธุรกิจ และการพัฒนาแนวความคิดเกี่ยวกับกิจกรรมไปสู่การดำเนินการอย่างเป็นระบบ โดยการดำเนินงานการอย่างเป็นระบบต้องมีการระบุแนวทางป้องกันหรือแนวทางแก้ไขเพื่อรองรับสิ่งที่อาจเกิดขึ้นนอกแผนได้อย่างเหมาะสม (Filippetto, Lima and Barbosa, 2021) ดังนั้นการบริหารความเสี่ยงมีความสำคัญต่อความสำเร็จของธุรกิจเช่นกัน ซึ่งบทบาทของความสามารถในการบริหารความเสี่ยงที่การวิเคราะห์เปรียบเทียบความเสี่ยงในการบริหารธุรกิจอย่างต่อเนื่องเป็นการเพิ่มโอกาสในการประสบความสำเร็จของธุรกิจและความต่อเนื่องของการดำเนินกิจการได้ (Iyer, Kumar and Singh, 2020)

การอยู่รอดของธุรกิจ

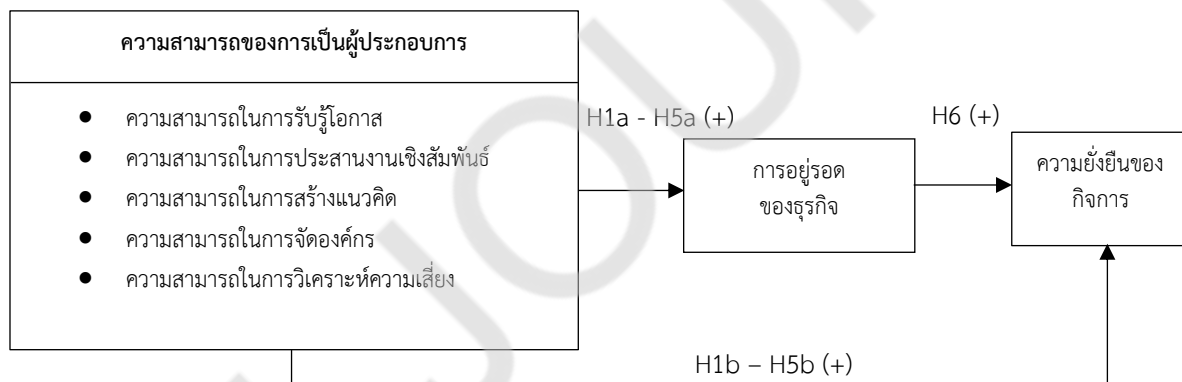
การอยู่รอดของธุรกิจ (Business Survival) คือผลที่เกิดขึ้นจากประสิทธิภาพการผลิตและประสิทธิภาพของกระบวนการที่ให้การดำเนินงานที่แสดงผลลัพธ์ที่สูงอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งมีปัจจัยสนับสนุนความน่าจะเป็นของการอยู่รอดของ ธุรกิจโดยสัมพันธ์กับปัจจัยต่างๆ เช่น ทุนมนุษย์ ขนาดของกิจการ อายุของกิจการ กิจกรรมการพัฒนา นวัตกรรมความร่วมมือ และอื่นๆ ในแง่ของปัจจัยกำหนดที่มาจากทั้งภายในและภายนอกของกิจการ (Hernández, Galvis and Capacho, 2020) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ผู้ประกอบการธุรกิจให้มีความพร้อมโดยต้องมีระดับการฝึกอบรม ประสิทธิภาพในการจัดการธุรกิจโดยระดับที่เพิ่มขึ้นจะแสดงผลที่ข้อมูลทางเศรษฐกิจ การเงิน และการจัดการเกี่ยวกับกิจการ ซึ่งเอื้อต่อการอยู่รอดของธุรกิจ (Li, Ahmed, Qalati, Khan and Naz, 2020)

ความยั่งยืนของกิจการ

ความยั่งยืนของกิจการ (Firm Sustainability) คือระดับที่เพิ่มขึ้นทางเศรษฐกิจ การเงิน และการจัดการกิจการ ซึ่งเอื้อต่อการอยู่รอดของกิจการที่มีการสร้างงานที่มีคุณภาพ ซึ่งทั้งหมดนี้สนับสนุนความยั่งยืนของรูปแบบการผลิตและธุรกิจส่งผลต่อความรู้ในการวิจัยและการพัฒนาจะเข้มข้นมากขึ้น ทำให้สามารถแข่งขันในตลาดได้มากขึ้นอย่างต่อเนื่อง และความยั่งยืนในการสร้างความมั่งคั่งให้กับกิจการได้นับจากวันเริ่มกิจการจนถึงปัจจุบัน (Li et al., 2020) และสำหรับแนวโน้มในอนาคต ธุรกิจเผชิญกับความท้าทายจากแรงกดดันภายนอกมากขึ้นเรื่อยๆ ขณะเดียวกันก็ต้องรับมือกับการแข่งขันที่สูงมากเนื่องจากโลกาภิวัตน์และความก้าวหน้าในการพัฒนาเทคโนโลยี (Ikram, Zhang, Sroufe and Ferasso, 2021) ความกดดันดังกล่าวส่งผลให้กิจการปรับปรุงการดำเนินธุรกิจเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและนำไปสู่การดำเนินงานของกิจการที่ดีขึ้นในแง่ของความได้เปรียบทางการแข่งขันที่เพิ่มขึ้น ซึ่งขับเคลื่อนการดำเนินงานของกิจการไปในทิศทางที่ให้เกิดความยั่งยืนของกิจการมากขึ้น

กรอบแนวคิดการวิจัย

ปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทำให้องค์กรธุรกิจต้องปรับตัวอย่างรวดเร็วไม่เพียงแต่เพื่อความอยู่รอดเท่านั้น แต่ยังต้องบรรลุความยั่งยืนในระยะยาวด้วย ทฤษฎีขีดความสามารถของการเป็นผู้ประกอบการให้แนวทางสำหรับความเป็นผู้ประกอบการโดยเฉพาะเมื่อเผชิญกับความผันผวน ความไม่แน่นอน ความซับซ้อน และความคลุมเครือของสภาพแวดล้อม ดังนั้น ความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการเป็นสิ่งสำคัญในการสำรวจและใช้ประโยชน์จากความสามารถในการสร้างสรรค์และความกล้าเสี่ยงเป็นคุณลักษณะที่สำคัญของผู้ประกอบการในการยอมรับโอกาสใหม่ๆ มีโอกาสในการบรรลุความสำเร็จที่สูงขึ้น (Mostafiz, Sambasivan and Goh, 2021) การบรรลุความสำเร็จในการแข่งขันทางธุรกิจที่สำคัญคือกลยุทธ์ที่เหมาะสมตามสถานการณ์ที่กำลังเผชิญและการสร้างความใหม่ในการดำเนินการทางธุรกิจให้เกิดขึ้นอยู่เสมอ ซึ่งทำให้ความสามารถในการแข่งขันเพิ่มขึ้นและทำให้อุรกิจอยู่รอดได้ต่อไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถของการเป็นผู้ประกอบการที่สามารถตอบสนองความเป็นพลวัตของสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจการได้มากที่สุดได้ เมื่อผู้ประกอบการสามารถรับรู้ถึงโอกาสและภัยคุกคามจนสามารถตัดสินใจได้อย่างทันท่วงที ยิ่งไปกว่านั้นการตัดสินใจจะสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพจะต้องอาศัยความสามารถด้านความคิดสร้างสรรค์และการสร้างนวัตกรรมด้วย (Ferreira, Coelho and Moutinho, 2020) หากกิจการมีศักยภาพดังกล่าวมากขึ้นก็จะนำมาซึ่งผลลัพธ์ที่ทำให้เกิดความได้เปรียบทางการแข่งขันของกิจการที่มากขึ้นตามไปด้วย เช่น ความสามารถในการเพิ่มส่วนแบ่งการตลาดได้มากกว่าคู่แข่ง โดยเฉพาะกิจการที่มีความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการอยู่มากก็จะสามารถช่วยให้กิจการพัฒนาได้ดีกว่าคู่แข่งอย่างต่อเนื่องหรือมีศักยภาพกว่าคู่แข่งในอุตสาหกรรมเดียวกันอย่างต่อเนื่อง ซึ่งนั่นคือความยั่งยืนของกิจการ (Xu, Yang and Ren, 2020) ความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการจึงมีบทบาทสำคัญในการอยู่รอดของการดำเนินธุรกิจ และการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องจะทำให้เกิดความยั่งยืนของกิจการต่อไป โดยแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ต้องการศึกษา ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. ความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ ความสามารถในการรับรู้โอกาส ความสามารถในการประสานงานเชิงสัมพันธ์ ความสามารถในการสร้างแนวคิด ความสามารถในการจัดองค์กร และความสามารถในการวิเคราะห์ความเสี่ยง ส่งผลต่อการอยู่รอดของธุรกิจและความยั่งยืนของกิจการในเชิงบวก
2. การอยู่รอดของธุรกิจส่งผลต่อความยั่งยืนของกิจการในเชิงบวก

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ เกษตรกรผู้ที่ได้รับการพัฒนาผ่านโครงการการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) และเกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer) และได้รับการขึ้นทะเบียนเป็น Young Smart Farmer จำนวน 1,946 ราย ซึ่งประกอบด้วยเกษตรกรที่อยู่ในเขตภาคเหนือ 17 จังหวัด คือ จังหวัดเชียงใหม่ 66 ราย จังหวัดเชียงราย 273 ราย จังหวัดกำแพงเพชร 101 ราย จังหวัดลำปาง 27 ราย จังหวัดลำพูน 55 ราย จังหวัดแม่ฮ่องสอน 46 ราย จังหวัดนครสวรรค์ 381 ราย

จังหวัดน่าน 113 ราย จังหวัดพะเยา 136 ราย จังหวัดพิจิตร 75 ราย จังหวัดพิษณุโลก 60 ราย จังหวัดแพร่ 174 ราย จังหวัดสุโขทัย 190 ราย จังหวัดตาก 18 ราย จังหวัดอุตรดิตถ์ 117 ราย จังหวัดอุทัยธานี 78 ราย และจังหวัดเพชรบูรณ์ 36 ราย

จำนวนประชากรกรทั้งหมดของการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 1,946 ราย โดยเป็นการเลือกตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ซึ่งมีคุณสมบัติคือเป็นเกษตรกรผู้ที่ได้รับการพัฒนาผ่านโครงการการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) และเกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer) เป็นผู้ที่มีประสิทธิภาพการผลิต การบริหารจัดการและการตลาดในสินค้าเกษตรได้อย่างมืออาชีพ และสามารถยกระดับศักยภาพให้เป็นผู้ประกอบการธุรกิจ จนสามารถเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถของเศรษฐกิจฐานรากให้เกิดความยั่งยืน ซึ่งผู้ที่มีรายชื่อขึ้นทะเบียนเป็น “เกษตรกรรุ่นใหม่” เป็นผู้ได้รับการต่อยอดส่งเสริมและพัฒนาให้เริ่มดำเนินการในการเป็นเจ้าของศูนย์บ่มเพาะหรือกิจการการเกษตรของตนเอง จากกรมส่งเสริมการเกษตรและกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพราะผู้ประกอบการกิจการเกษตรเชิงพาณิชย์ในประเทศไทยกำลังได้รับการพัฒนาจากการเป็นเกษตรกรสู่การเป็นผู้ประกอบการ เพื่อยกระดับกิจการด้านการเกษตรได้อย่างยั่งยืนยิ่งขึ้น (Nugroho, Ihle, Heijman and Oosting, 2024) ดังนั้นประชากรและกลุ่มตัวอย่างนี้จะสะท้อนความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการอย่างเต็มที่ในการเริ่มต้นดำเนินกิจการและสะท้อนความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการในบริบทที่แตกต่างออกไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามตามวัตถุประสงค์และกรอบ แนวคิดการวิจัยโดยประยุกต์จากงานวิจัยที่ผ่านมา ประกอบด้วย 5 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรผู้ประกอบการกิจการเกษตรเชิงพาณิชย์ และแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ตอนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของกิจการเกษตรเชิงพาณิชย์ และแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 3 ข้อ ได้แก่ รูปแบบธุรกิจ ประเภทของธุรกิจเกษตรเชิงพาณิชย์ และที่ตั้งของธุรกิจ ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถของการเป็นผู้ประกอบการ โดยผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับตามแบบของ Likert Scale คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยเกณฑ์การให้คะแนน มีดังนี้ มากที่สุด มีค่าเท่ากับ 5 คะแนน มาก มีค่าเท่ากับ 4 คะแนน ปานกลาง มีค่าเท่ากับ 3 คะแนน น้อย มีค่าเท่ากับ 2 คะแนน น้อยที่สุด มีค่าเท่ากับ 1 คะแนน จำนวน 24 ข้อ โดยครอบคลุมเนื้อหาความสามารถของการเป็นผู้ประกอบการ 5 ด้าน ตอนที่ 4 ประกอบด้วยผลการดำเนินการคือ การอยู่รอดของธุรกิจ และความยั่งยืนของกิจการ จำนวน 8 ข้อ

โดยมีการหาค่าคุณภาพของเครื่องมือมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) คุณสมบัติของข้อคำถามสามารถวัดได้ตรงตามเนื้อหาที่ต้องการวัด และข้อคำถามทุกข้อสามารถวัดได้ครอบคลุมเนื้อหาและพฤติกรรมทั้งหมดที่ต้องการวัด และความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) คุณสมบัติของเครื่องมือสามารถวัดได้ตรงตามทฤษฎีหรือแนวคิด ซึ่งโครงสร้างมีความหมายในเชิงนามธรรม สามารถอธิบายตัวแปรที่ศึกษาและเขียนในรูปของสมมติฐานการวิจัย โดยการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งค่า IOC ตั้งแต่ 0.75-0.90 นอกจากนี้ ข้อคำถามได้การทดสอบค่าน้ำหนักองค์ประกอบของแต่ละตัวแปรที่มีต่อองค์ประกอบนั้น ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) ซึ่งมีค่าอยู่ระหว่าง 0.79-0.91 สอดคล้องกับ Nunnally and Bernstein (1994) และมีการหาค่าคุณภาพของเครื่องมือโดยการพิจารณาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถามเกินกว่า 0.40 เป็นค่ายอมรับได้ และได้ทดสอบค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาอยู่ระหว่าง 0.79-0.90 ซึ่ง Nunnally and Bernstein (1994) ได้เสนอว่าเกณฑ์การพิจารณาความน่าเชื่อถือ (Reliability) ของแบบสอบถามที่เกินกว่า 0.70 เป็นค่าที่ยอมรับได้ และตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม โดยแบบสอบถามเป็นแบบคำถามปลายเปิด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างของงานวิจัยจากฐานข้อมูลสำนักส่งเสริมการผลิตข้าว กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (Bureau Of Rice Production Extension, 2023) มีระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2566 ถึง 30 ตุลาคม 2566 นำส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ไปยังเกษตรกรผู้ประกอบการเกษตรเชิงพาณิชย์ ซึ่งเป็นผู้ได้รับการพัฒนาตนเองผ่านโครงการ Young Smart Farmer จำนวน 1,946 ฉบับ และเมื่อวันที่ 30 ตุลาคม 2566 พบว่ามีแบบสอบถามตอบกลับ จำนวน 595 ฉบับ พบว่ามีแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์จำนวน 10 ฉบับ ดังนั้นแบบสอบถามที่ใช้สำหรับการวิจัยครั้งนี้ มีจำนวน 585 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 30.06 ของประชากรทั้งหมดเป็นอัตราการตอบกลับที่ยอมรับได้ตามข้อเสนอแนะของ

Aaker, Kumar and Day (2001) ที่กล่าวว่า แบบสอบถามที่ถูกส่งออกไปยังกลุ่มตัวอย่างโดยไม่มีการติดตามอย่างเหมาะสม ควรมีการตอบกลับในอัตราร้อยละ 20 ขึ้นไป จึงถือว่าอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสมและยอมรับได้

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ตามกรอบแนวคิดการวิจัยและทดสอบสมมติฐานใช้การประมาณค่าพารามิเตอร์ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squares: OLS) เพื่อคำนวณค่าสัมประสิทธิ์ (β) ของสมการถดถอย ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม และมีการตรวจสอบปัญหาความแปรปรวน (Variance Inflation Factor : VIF) พิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ซึ่งระดับของความหลากหลายระหว่างตัวแปรอิสระไม่มีปัญหา ค่า VIF ทั้งหมดไม่เกิน 10 (Stevens, 2002 ; Hair et al., 2010) นอกจากนี้มีการทดสอบการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis) เกี่ยวข้องกับการวัดความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร พิจารณาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ Pearson พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระน้อยกว่า 0.9 ไม่ทำให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับ Multicollinearity (Hair et al., 2010) จากสมมติฐานทั้งหมดในงานวิจัยเขียนเป็นสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

$$\text{Equation 1: } BS = \alpha_{01} + \beta_{01}OS + \beta_{02}RC + \beta_{03}IG + \beta_{04}OC + \beta_{05}RA + \varepsilon_{01}$$

$$\text{Equation 2: } FS = \alpha_{02} + \beta_{06}OS + \beta_{07}RC + \beta_{08}IG + \beta_{09}OC + \beta_{10}RA + \beta_{11}BS + \varepsilon_{02}$$

เมื่อ	OS	=	ความสามารถในการรับรู้โอกาส (Opportunity Sensing Capability)
	RC	=	ความสามารถในการประสานงานความสัมพันธ์ (Relationship Coordination Capability)
	IG	=	ความสามารถในการสร้างแนวคิด (Idea Generation Capability)
	OC	=	ความสามารถในการจัดองค์กร (Organizing Capability)
	RA	=	ความสามารถในการวิเคราะห์ความเสี่ยง (Risk Analysis Capability)
	BS	=	การอยู่รอดของธุรกิจ (Business Survival)
	FS	=	ความยั่งยืนของกิจการ (Firm Sustainability)
	β	=	Regression Coefficient
	ε	=	Error

ผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

การวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นแบบกำลังสองน้อยที่สุด (The Ordinary Least Squares (OLS) Regression Analysis) สมการการถดถอยที่สร้างขึ้นคือผลรวมเชิงเส้นของตัวแปรอิสระหลายตัว ซึ่งเป็นวิธีที่ดีที่สุดในการอธิบายและทำนายผลกระทบของตัวแปรอิสระต่อตัวแปรตาม ดังนั้น OLS จึงเป็นวิธีการที่เหมาะสมสำหรับการตรวจสอบความสัมพันธ์ตามวัตถุประสงค์การวิจัย จำนวน 2 ข้อ โดยมีสมมติฐาน จำนวน 11 สมมติฐาน และใช้สมการเพื่อตรวจสอบ 2 สมการ แสดงผลการวิเคราะห์ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์การถดถอยสำหรับผลกระทบของความสามารถของการเป็นผู้ประกอบการ และการอยู่รอดของธุรกิจต่อผลที่ตามมา

ตัวแปรอิสระ (Independent Variables)	ตัวแปรตาม (Dependent Variables)	
	การอยู่รอดของธุรกิจ (Business Survival)	ความยั่งยืนของกิจการ (Firm Sustainability)
	Model 1 (H1a-H5a)	Model 2 (H1b-H5b, H6)
ความสามารถในการรับรู้โอกาส (Opportunity Sensing Capability)	.094 (.058)	.081* (.044)
ความสามารถในการประสานงานเชิงสัมพันธ์ (Relational Coordination Capability)	.190*** (.063)	.004 (.048)

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ตัวแปรอิสระ (Independent Variables)	ตัวแปรตาม (Dependent Variables)	
	การอยู่รอดของธุรกิจ (Business Survival)	ความยั่งยืนของกิจการ (Firm Sustainability)
	Model 1 (H1a-H5a)	Model 2 (H1b-H5b, H6)
ความสามารถในการสร้างแนวคิด (Idea Generation Capability)	.448*** (.065)	.241*** (.051)
ความสามารถในการจัดองค์กร (Organizing Capability)	.090* (.050)	.067* (.038)
ความสามารถในการวิเคราะห์ความเสี่ยง (Risk Analysis Capability)	.355*** (.057)	.158*** (.044)
การอยู่รอดของธุรกิจ (Business Survival)		.616*** (.031)
Adjusted R ²	.411	.664
Maximum VIF	4.201	4.545

* $p < .10$, ** $p < .05$, *** $p < .01$, ^a Bata Coefficients with Standard Errors in Parenthesis

1. การศึกษาอิทธิพลของความสามารถของการเป็นผู้ประกอบการต่อความอยู่รอดของธุรกิจและความยั่งยืนของกิจการของการประกอบกิจการเกษตรเชิงพาณิชย์ จากตารางที่ 1 พบว่า ผลของการวิเคราะห์การถดถอย โดยแสดงความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการรับรู้โอกาสและการอยู่รอดของธุรกิจ ผลการวิเคราะห์พบว่าความสามารถในการรับรู้โอกาสไม่ส่งผลต่อการอยู่รอดของธุรกิจในเชิงบวก ($b_{01} = .094$, $p > .10$) ดังนั้น จึงไม่สนับสนุนสมมติฐาน 1a และความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการรับรู้โอกาสและความยั่งยืนของกิจการ ผลการวิเคราะห์พบว่าความสามารถในการรับรู้โอกาสส่งผลต่อความยั่งยืนของกิจการในเชิงบวก ($b_{06} = .081$, $p < .10$) ดังนั้นสนับสนุนสมมติฐาน 1b สอดคล้องกับงานของ Ghazy, Ghoneim and Lang (2022) พบว่า ความสามารถในการรับรู้โอกาสสามารถเกิดขึ้นผ่านความร่วมมือขององค์กรหรือเครือข่ายส่วนบุคคลและมีการเชื่อมโยงไปยังกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยและพัฒนาภายในของกิจการ ถึงแม้ว่าความสามารถในการรับรู้โอกาสมีความจำเป็นแต่ความสามารถนี้จะไร้ประสิทธิภาพเมื่อการเชื่อมโยงกับการจัดการแนวคิดไม่ดีพอ สอดคล้องกับงานของ Adim and Poi (2021) พบว่า การรับรู้ถึงโอกาสภายนอกเพื่อสร้างรายได้จากการลงทุนและการร่วมลงทุนหรือมีพันธมิตรเชิงกลยุทธ์เพื่อสร้างการเติบโตและการอยู่รอดทางธุรกิจ

ผลของความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการประสานงานเชิงสัมพันธ์และการอยู่รอดของธุรกิจ ผลการวิเคราะห์พบว่าความสามารถในการประสานงานเชิงสัมพันธ์ส่งผลต่อการอยู่รอดของธุรกิจในเชิงบวก ($b_{02} = .190$, $p < .01$) ดังนั้นสนับสนุนสมมติฐาน 2a และ ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการประสานงานเชิงสัมพันธ์และความยั่งยืนของกิจการ ผลการวิเคราะห์พบว่าความสามารถในการประสานงานเชิงสัมพันธ์ไม่ส่งผลต่อความยั่งยืนของกิจการในเชิงบวก ($b_{07} = .004$, $p > .10$) ดังนั้น จึงไม่สนับสนุนสมมติฐาน 2b สอดคล้องกับ Parente et al (2022) ในประเด็นความสามารถในการประสานงานเชิงสัมพันธ์มีความซับซ้อนและการเชื่อมโยงหลายองค์ประกอบ ซึ่งประกอบด้วยระบบที่ใช้ในการเชื่อมต่อกับระบบอื่น ๆ ทั้งภายในและภายนอกกิจการที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาขีดความสามารถของกิจการที่เป็นทรัพย์สินเชิงกลยุทธ์ที่สำคัญที่จะอำนวยความสะดวกในการรวมทรัพยากรและการประสานงานระหว่างแหล่งทรัพยากรต่างๆ อย่างไรก็ตามความร่วมมือกับผู้มีส่วนได้เสียเพื่อพัฒนาความสามารถในการประสานงานเชิงสัมพันธ์ ด้วยการควบคุมกระบวนการ การกำหนดขอบเขตใหม่ และการบูรณาการความสามารถภายในอย่างมีประสิทธิภาพได้

ผลของความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการสร้างแนวคิดและการอยู่รอดของธุรกิจ ผลการวิเคราะห์พบว่าความสามารถในการสร้างแนวคิดส่งผลต่อการอยู่รอดของธุรกิจในเชิงบวก ($b_{03} = .448$, $p < .01$) ดังนั้น สนับสนุนสมมติฐาน 3a และ ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการสร้างแนวคิดและความยั่งยืนของกิจการ ผลการวิเคราะห์พบว่าความสามารถในการสร้างแนวคิดส่งผลต่อความยั่งยืนของกิจการในเชิงบวก ($b_{08} = .241$, $p < .01$) ดังนั้น สนับสนุนสมมติฐาน 3b สอดคล้องกับงานวิจัยของ Muzzio and Gama (2024) พบว่า ความสามารถในการสร้างแนวคิดที่มีความคิดสร้างสรรค์ โดยเฉพาะแนวคิดแบบเปิดช่วยให้เกิดการสร้างความคิดที่มีประสิทธิภาพมากขึ้นด้วยความร่วมมือระหว่างกิจการและเครือข่าย

ความร่วมมือ โดยเฉพาะเมื่อประกอบด้วยผู้ที่ทำงานร่วมกันซึ่งจะพัฒนาแลกเปลี่ยนความเชี่ยวชาญร่วมกัน และมีการพัฒนาการปฏิบัติงานเพื่อให้กระบวนการสร้างสรรค์มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ผลของความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการจัดองค์กรและการอยู่รอดของธุรกิจ ผลการวิเคราะห์พบว่าความสามารถในการจัดองค์กรส่งผลต่อการอยู่รอดของธุรกิจในเชิงบวก ($b_{04} = .090, p < .10$) ดังนั้น สนับสนุนสมมติฐาน 4a และ ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการจัดองค์กรและความยั่งยืนของกิจการ ผลการวิเคราะห์พบว่าความสามารถในการจัดองค์กรส่งผลต่อความยั่งยืนของกิจการในเชิงบวก ($b_{09} = .067, p < .10$) ดังนั้น สนับสนุนสมมติฐาน 4b สอดคล้องกับ Wanasida, Bernarto, Sudibjo and Purwanto (2021) พบว่า กิจการมีการรับมือการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วหรือปรับตัวเพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในตลาด และความคล่องตัวคือความสามารถขององค์กรในการปรับตัวเพื่อรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เพื่อจะประสบความสำเร็จในสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว หรือสภาพแวดล้อมที่คลุมเครือ หรือปั่นป่วน ดังนั้นความสามารถในการจัดองค์กรที่การจัดระเบียบและการทำงานแสดงให้เห็นถึงความสามารถในขับเคลื่อนที่มีประสิทธิภาพ และผลของความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการวิเคราะห์ความเสี่ยงและการอยู่รอดของธุรกิจ ผลการวิเคราะห์พบว่าความสามารถในการวิเคราะห์ความเสี่ยงส่งผลต่อการอยู่รอดของธุรกิจในเชิงบวก ($b_{05} = .355, p < .01$) ดังนั้น สนับสนุนสมมติฐาน 5a และ ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการวิเคราะห์ความเสี่ยงและความยั่งยืนของกิจการผลการวิเคราะห์พบว่าความสามารถในการวิเคราะห์ความเสี่ยงส่งผลต่อความยั่งยืนของกิจการในเชิงบวก ($b_{10} = .158, p < .01$) ดังนั้น สนับสนุนสมมติฐาน 5b สอดคล้องกับงานวิจัยของ Drydakis (2022) พบว่า ระดับความเสี่ยงทางธุรกิจและการลดความเสี่ยงทางธุรกิจโดยมีข้อมูลติดตามผลและรวบรวมผลการติดตาม เพื่อใช้ประโยชน์ในการคาดการณ์ และอำนวยความสะดวกในกิจกรรมด้านการเงิน ด้านทรัพยากร หรือด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการลดความเสี่ยงทางธุรกิจจะช่วยเพิ่มขีดความสามารถแบบพลวัตและขับเคลื่อนในการดำเนินธุรกิจได้ดียิ่งขึ้น

2. การศึกษาอิทธิพลของการอยู่รอดของธุรกิจและความยั่งยืนของกิจการของการประกอบกิจการการเกษตรเชิงพาณิชย์ จากตารางที่ 1 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการอยู่รอดของธุรกิจและความยั่งยืนของกิจการ ผลการวิเคราะห์พบว่า การอยู่รอดของธุรกิจส่งผลต่อความยั่งยืนของกิจการในเชิงบวก ($b_{11} = .616, p < .01$) ดังนั้น สนับสนุนสมมติฐาน 6 สอดคล้องกับงานของ Akpana, Effiom and Akpanobong (2023) พบว่า ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมักเผชิญกับความท้าทายที่รุนแรงในช่วงวิกฤตการณ์ระดับโลกส่วนใหญ่ กลยุทธ์การเติบโตที่ยั่งยืนส่วนใหญ่มาจากทรัพยากรภายในของกิจการและความสามารถในการเป็นผู้นำตามสถานการณ์ ความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการ รวมถึงเทคนิคการจัดการภาวะวิกฤติและความสามารถแบบพลวัต รวมถึงมีความยืดหยุ่นในการรับมือกับความท้าทายใหม่ๆ ซึ่งไม่เพียงแต่ช่วยให้อยู่รอดเท่านั้น แต่ยังช่วยเพิ่มการดำเนินงานภายในจนสามารถเปลี่ยนความท้าทายให้เป็นโอกาสและบรรลุความสามารถในการแข่งขันและประสิทธิภาพที่ดีขึ้น การเตรียมการและความเข้าใจอย่างเพียงพอในการตอบสนองเชิงกลยุทธ์ที่มีประสิทธิผล สนับสนุนกลยุทธ์การอยู่รอดและการเติบโตที่ยั่งยืนได้

สรุปผลการวิจัย

1. ผลวิจัยนำเสนอและตรวจสอบความสัมพันธ์องค์ประกอบของความสามารถของการเป็นผู้ประกอบการ 5 ด้าน คือ ความสามารถในการรับรู้โอกาส ความสามารถในการประสานงานเชิงสัมพันธ์ ความสามารถในการสร้างแนวคิด ความสามารถในการจัดองค์กร และ ความสามารถในการวิเคราะห์ความเสี่ยง ส่งผลต่อการอยู่รอดของธุรกิจ และ ความยั่งยืนของกิจการ ซึ่งการศึกษาวิจัยครั้งนี้ พบว่า ความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการ 4 ด้าน คือ ความสามารถในการสร้างแนวคิด และ ความสามารถในการวิเคราะห์ความเสี่ยง ส่งผลต่อการอยู่รอดของธุรกิจในเชิงบวก และส่งผลต่อความยั่งยืนของกิจการในเชิงบวก ซึ่งมีความคลาดเคลื่อนน้อยมากและความเชื่อมั่นสูงมากกว่าองค์ประกอบอื่นๆ แสดงถึงความสามารถของผู้ประกอบการที่ผู้ประกอบการพึงมีมากที่สุด ลำดับต่อมาความสามารถในการจัดองค์กร ส่งผลต่อการอยู่รอดของธุรกิจในเชิงบวก และส่งผลต่อความยั่งยืนของกิจการในเชิงบวก ซึ่งมีความคลาดเคลื่อนเพิ่มขึ้นและความเชื่อมั่นลดลง เมื่อเทียบกับความสามารถในการสร้างแนวคิด และความสามารถในการวิเคราะห์ความเสี่ยง นอกจากนี้ ความสามารถในการประสานงานเชิงสัมพันธ์ส่งผลต่อการอยู่รอดของธุรกิจในเชิงบวกเท่านั้น และ ความสามารถในการรับรู้โอกาสส่งผลต่อความยั่งยืนของกิจการในเชิงบวกเท่านั้น

2. นอกจากนี้ยังตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างการอยู่รอดของธุรกิจ และ ความยั่งยืนของกิจการ พบว่า การอยู่รอดของธุรกิจส่งผลต่อความยั่งยืนของกิจการในเชิงบวก

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ประโยชน์เชิงทฤษฎีในการวิจัยนี้ มีการบูรณาการมุมมองทางทฤษฎีการเป็นผู้ประกอบการ อธิบายถึงประสบการณ์ของผู้ประกอบการตั้งแต่ความตั้งใจในการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการและการค้นพบโอกาสของผู้ประกอบการ ไปจนถึงการพัฒนาความสามารถของผู้ประกอบการ ตลอดจนการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่มีอยู่ของผู้ประกอบการและการรับรู้ถึงโอกาสภายนอกเพื่อการสร้างรายได้จากการลงทุนและการร่วมลงทุนหรือมีพันธมิตรเชิงกลยุทธ์เพื่อสร้างการเติบโตและการอยู่รอดทางธุรกิจ และในบางครั้งที่การประกอบการธุรกิจต้องเผชิญกับปัญหาในหลายด้าน ความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการอาจใช้ความสามารถในการสร้างแนวคิดเพื่อเพิ่มมูลค่าทางธุรกิจ และความสามารถในการวิเคราะห์ความเสี่ยงเพื่อไม่เกิดความสูญเสียหรือสูญเสียน้อยที่สุด

2. ประโยชน์เชิงการนำไปประยุกต์ใช้ในการวิจัยนี้ สำหรับการออกแบบโมเดลธุรกิจให้มีความเป็นพลวัตนั้น สามารถทำได้โดยการกำหนดค่าความสามารถของการเป็นผู้ประกอบการเพื่อสร้างมูลค่าที่ยั่งยืนให้กับกิจการได้มากขึ้นแตกต่างกัน และสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการสร้างต้นแบบหลักสูตรการพัฒนาความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการต่อไป เพื่อสามารถพัฒนาศักยภาพของการเป็นผู้ประกอบการได้อย่างเหมาะสม โดยพัฒนาในด้านความสามารถที่สำคัญที่จะส่งผลต่อความยั่งยืนของกิจการได้มากขึ้น โดยเฉพาะงานวิจัยนี้ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างคือผู้ประกอบการเกษตรเชิงพาณิชย์ในภาคเหนือของประเทศไทย ซึ่งยังถือว่าเป็นการประกอบกิจการที่พึ่งได้รับการพัฒนาจึงเป็นกลุ่มที่น่าสนใจในการศึกษาวิจัยในมุมมองที่การเปลี่ยนเกษตรกรให้เป็นผู้ประกอบการธุรกิจ และจะทำให้ทราบถึงความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการที่พึ่งมีที่จะทำให้ธุรกิจอยู่รอดและยั่งยืนในบริบทธุรกิจด้านการเกษตร

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

การนำผลวิจัยไปใช้สำหรับการความสามารถของการเป็นผู้ประกอบการอาจไม่ใช่เรื่องแปลกในการวิจัยทางธุรกิจ สำหรับผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าต้องมีความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการในองค์ประกอบด้านต่างๆ ในหลายมิติ ซึ่งจะส่งผลต่อการดำเนินธุรกิจที่อยู่รอดได้และเกิดความยั่งยืนของกิจการได้ ประเด็นความน่าสนใจของการวิจัยความสามารถของการเป็นผู้ประกอบการอยู่ที่การประกอบกิจการที่มีธุรกิจหลายประเภทหลายรูปแบบ และมีธุรกิจรูปแบบใหม่ เกิดขึ้นตลอดความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการมีองค์ประกอบที่แตกต่างกันและแต่ละองค์ประกอบก็เหมาะสมกับลักษณะของธุรกิจที่ต่างกัน ผลการวิจัยสามารถนำไปใช้เพื่อวิเคราะห์ความเป็นผู้ประกอบการและนำไปพัฒนาความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการต่อไปได้อย่างเหมาะสมและตรงประเด็นมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยครั้งต่อไป เพื่อทราบถึงความสามารถที่พึ่งมีในการประกอบกิจการที่แตกต่างกันจึงเป็นความน่าสนใจในการศึกษาวิจัยความสามารถของการเป็นผู้ประกอบการในบริบทที่ธุรกิจมีความแตกต่างกัน ยิ่งไปกว่านั้นนอกจากเงื่อนไขที่แตกต่างกันในประเภทของธุรกิจแล้ว ช่วงเวลาในการดำเนินธุรกิจที่แตกต่างกัน ตลอดจนเทคโนโลยีที่มีการปรับเปลี่ยนอย่างรวดเร็วก็เป็นสิ่งที่น่าสนใจในการศึกษาถึงผลกระทบที่ส่งผลต่อความสามารถของการเป็นผู้ประกอบการที่อาจจะแตกต่างกันได้ ดังนั้นการวิจัยในอนาคต ผู้วิจัยสามารถศึกษาในเชิงลึกหรือในบริบทที่เฉพาะของความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการเพิ่มขึ้นและได้รับความรู้เพิ่มขึ้นในมุมมองและบริบทที่แตกต่างกัน

ข้อจำกัดการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ประชากรเป็นผู้ประกอบการเกษตรเชิงพาณิชย์ ซึ่งประเภทของการเกษตรและผลิตภัณฑ์ด้านการเกษตรที่มีความหลากหลาย และมีวิธีการดำเนินการในการผลิต การจัดจำหน่าย หรือการเพิ่มมูลค่าที่แตกต่างกันความสามารถของผู้ประกอบการการในภาคกิจการเกษตรก็ต้องมีความสามารถด้านต่างๆ ในระดับที่แตกต่างกันอยู่ ผลการศึกษาวิจัยในครั้งนี้จึงสะท้อนผลการวิจัยในภาพกว้างและในบริบทใหม่ของภาคธุรกิจเท่านั้น

References

- Aaker, D. A., Kumar, V. and Day, G. S. (2001). *Marketing Research*. International Edition. New York : John Wiley and Sons.
- Adim, V. and Poi, G. (2021). Opportunity-Sensing Capability and Corporate Vitality of Domestic Airlines in Nigeria. *Journal of Strategic Management*. 6(2),1-16. doi:10.47672/jsm.835
- Agricultural Development Policy and Planning Division, Office of Agricultural Economics. (2023). Agricultural economic situation, 3rd quarter 2023 and trends in 2023. Bangkok : Office of Agricultural Economics.
- Akpana, I. J., Effiom, L. and Akpanobong, A. C. (2023). Towards developing a knowledge base for small business survival techniques during COVID-19 and sustainable growth strategies for the post-pandemic era. *Journal of Small Business & Entrepreneurship*. 1-23. doi:org/10.1080/08276331.2023.2232649
- Alijani , S. (2020). Encyclopedia of Creativity, Invention, *Innovation and Entrepreneurship*. Cham, Switzerland : Springer, Cham. doi.org/10.1007/978-3-319-15347-6_205
- Asseraf, Y., Lages, L. F. and Shoham, A. (2019). Assessing the drivers and impact of international marketing agility. *International Marketing Review*. 36(2),289-315. doi:10.1108/IMR-12-2017-0267
- Bocken, N. M. and Geradts, T. H. (2020). Barriers and drivers to sustainable business model innovation: Organization design and dynamic capabilities. *Long Range Planning*. 53(4),2-23. doi:org/10.1016/j.lrp.2019.101950
- Bolton, R., Logan, C. and Gittell, J. H. (2021). Revisiting Relational Coordination: A Systematic Review. *The Journal of Applied Behavioral Science*. 57(3), 290-322. doi:org/10.1177/002188632199159
- Bureau of Rice Production Extension, Ministry of Agriculture and Cooperatives. (2023). Guide of the SmartFarmer Development Project 2023. Bangkok : Office of Agricultural Economics. Retrieved from <https://drive.google.com/file/d/19U-MseevAG68SE1ylzFd-f6mGjSwblgS/view>
- Cheriet, F., Messeghem, K., Lagarde, V. and McElwee, G. (2020). Agricultural entrepreneurship: Challenges and perspectives. *Revue de l'Entrepreneuriat/Review of Entrepreneurship*. 19(4),240. doi:10.3917/entre.194.0013
- Davcik , N. S., Cardinali, S., Sharma, P. and Cedrola, E. (2021). Exploring the role of international R&D activities in the impact of technological and marketing capabilities on SMEs' performance. *Journal of Business Research*. 128,650-660. doi:10.1016/j.jbusres.2020.04.042
- Dias, A. L. and Lages, L. F. (2021). Measuring market-sensing capabilities for new product development success. *Journal of Small Business and Enterprise Development*. 28(7),1012-1034. doi:org/10.1108/JSBED-07-2019-0216
- Drydakis, N. (2022). Artificial Intelligence and Reduced SMEs' Business Risks. A Dynamic Capabilities Analysis During the COVID-19 Pandemic. *Information Systems Frontiers*. 24,1223–1247. doi:org/10.1007/s10796-022-10249-6
- Feng, B., Sun, K., Chen, M. and Gao, T. (2020). The impact of core technological capabilities of high-tech industry on sustainable competitive advantage. *Sustainability*. 12(7),2980. doi:org/10.3390/su12072980

- Ferreira, J., Coelho, A. and Moutinho, L. (2020). Dynamic capabilities, creativity and innovation capability and their impact on competitive advantage and firm performance: The moderating role of entrepreneurial orientation. *Technovation*. 92-93,102061. doi:org/ 10.1016/j.technovation .2018.11.004 Get rights and content
- Filippetto, A. S., Lima, R. and Barbosa, J. L. (2021). A risk prediction model for software project management based on similarity analysis of context histories. *Information and Software Technology*. 131,106497. doi:org/10.1016/j.infsof.2020.106497
- Ghazy, N., Ghoneim, H. and Lang, G. (2022). Entrepreneurship, productivity and digitalization: Evidence from the EU. *Technology in Society*. 70(C),102052. doi:10.1016/j.techsoc.2022.102052
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J. and Anderson, R. E. (2010). *Multivariate Data Analysis*. New Jersey : Prentice Hall.
- Hernández, Y. G., Galvis, J. F. and Capacho, J. W. (2020). Business Survival, A Literary Review of Internal and External Determinants. *Criterio Libre*. 18(32),261-279. doi:org/10.18041/1900-0642/criteriolibre.2020 v18n32.7122
- Hongjia , M., Bin , X., Hai, G., Sisi , T. and Deeksha , S. (2022). Modeling entrepreneurial team faultlines : Collectivism, knowledge hiding, and team stability. *Journal of Business Research*. 141,726-736. doi:https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2021.11.080
- Ikram, M., Zhang, Q., Sroufe, R. and Ferraso, M. (2021). Contribution of certification bodies and sustainability standards to sustainable development goals: An integrated grey systems approach. *Sustainable Production and Consumption*. 28,326-345. doi:org/10.1016/j.spc.2021.05.019
- Iyer, K. C., Kumar, R. and Singh, S. P. (2020). Understanding the role of contractor capability in risk management: a comparative case study of two similar projects. *Construction Management and Economics*. 38(3),223-238. doi:org/10.1080/01446193.2019.1590614
- Jafari-Sadeghi, V., Dutta, D., Ferraris, A. and Giudice, M. D. (2020). Internationalisation business processes in an under-supported policy contexts: evidence from Italian SMEs. *Business Process Management Journal*. 26(5),1055-1074. doi:org/10.1108/BPMJ-03-2019-0141
- Li, C., Ahmed, N., Qalati, S. A., Khan, A. and Naz, S. (2020). Role of Business Incubators as a Tool for Entrepreneurship Development: The Mediating and Moderating Role of Business Start-Up and Government Regulations. *Sustainability*. 12(5),1822. doi:org/10.3390/su12051822
- Mostafiz, M. I., Sambasivan, M. and Goh, S. K. (2021). The performance of export manufacturing firms: roles of international entrepreneurial capability and international opportunity recognition. *International Journal of Emerging Markets*. 16(8),1813-1839. doi:org/10.1108/IJOEM-09-2019-0732
- Murugan, S., Rajavel, S., Aggarwal, A. K. and Singh, A. (2020). Volatility, Uncertainty, Complexity and Ambiguity (VUCA) in Context of the COVID-19 Pandemic: Challenges and Way Forward. *International Journal of Health Systems and Implementation Research*. 4(2),10-16. doi:https://ijhsir.ahsas-pgichd.org/ index.php/ijhsir/article/view/93
- Muzzio, H. and Gama, M. (2024). Collaborative idea generation: an experience of open creativity in the public sector. *VINE Journal of Information and Knowledge Management Systems*. 54(1),176-194. doi:org/10.1108/VJKMS-07-2021-0112
- Nugroho, E., Ihle, R., Heijman, W. and Oosting, S. J. (2024). The role of forest user group membership in the extraction of teak forest resources for smallholder cattle farming. *Land Use Policy*. 139(2024), 107053. doi:org/10.1016/j.landusepol.2024.107053
- Nunnally, J. C. and Bernstein, I. H. (1994). *Psychometric Theory*. New York : McGraw-Hill.

- Parente, R., Murray, J. Y., Zhao, Y., Kotabe, M. and Dias, R. (2022). Relational resources, tacit knowledge integration capability, and business performance. *Journal of Knowledge Management*. 26(4),805-823. doi:org/10.1108/JKM-07-2020-0501
- Pinheiro, J., Lages, L. F., Silva, G. M., Dias, A. L. and Preto, M. T. (2021). Effects of absorptive capacity and innovation spillover on manufacturing flexibility. *International Journal of Productivity and Performance Management*. 71(5),1786-1809. doi:10.1108/IJPPM-04-2020-0156
- Sachitra, V. and Padmini, C. (2021). Entrepreneurial growth intention and capability approach in agriculture: lesson from Sri Lanka. *South Asian Journal of Business Studies*. 10(2),171-191. doi:org/10.1108/SAJBS-03-2020-0059
- Samadi, M., Mirnezami, S. R. and Khargh, M. T. (2023). The impact of organizational capabilities on the international performance of knowledge-based firms. *Journal of Open Innovation: Technology, Market, and Complexity*. 9(4),100163. doi:org/10.1016/j.joitmc.2023.100163
- Stevens, J. (2002). *Applied Multivariate Statistics for the Social Sciences*. New Jersey : Lawrence Erlbaum Associates. doi:org/10.4324/9781410604491
- Taghizadeh, S. K., Rahman, S. A. and Marimuthu, M. (2019). Idea generation leveraged from value co-creation process enhances new service development performance. *Journal of Strategic Marketing*. 27(6),483-504. doi:org/10.1080/0965254X.2018.1430052
- Towers, N., Santoso, A. S., Sulkowski, N. and Jameson, J. (2020). Entrepreneurial capacity-building in HEIs forembdding entrepreneurship and enterprise creation—a tripartite approach. *International Journal of Retail & Distribution Management*. 48(8),881-899. doi:org/10.1108/IJRDM-06-2019-0185
- Wahyono, I. (2020). Toward Idea Generation Capability As An Effort To Improve The Performance Of Primary School Leaders in Cirebon City. *Journal of Research & Method in Education*. 10(6),21-33. doi:10.9790 /7388-1006052133
- Wanasida, A. S., Bernarto, I., Sudibjo, N. and Purwanto, A. (2021). The Role of Business Capabilities in Supporting Organization Agility and Performance During the COVID-19 Pandemic: An Empirical Study in Indonesia. *Journal of Asian Finance Economics and Business*. 8(5),0897–0911. doi:10.13106 /jafeb.2021.
- Wang, T., Qi, T., Zhou, X. and Xin, X. (2024). *Idea Generation Performance in Open Innovation Communities: The Role of User Interaction*. Information & Management. 103930. doi:org/10.1016/j.im.2024.103930
- Xu, X., Yang, C. and Ren, J. (2020). Research on the Relationship between Novelty-Centered Business Model Innovation and Competitive Advantages of Sports Tourism—Based on the Empirical Analysis of Guizhou Province, China. *Journal of Service Science and Management*. 13(2),317. doi:10.4236/jssm.2020.132020